

**A KOMÁROMI CSILLAG ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

OM azonosító: 031686

„A gyermek olyan, mint egy pillangó a szélben. Néhány magasabbra tud repülni, mint mások, de mindegyik a legjobb tudása szerint repül. Miért is hasonlítanád össze őket? Mindegyik más, mindegyik különleges, mindegyik gyönyörű.”

2021. szeptember 01.

Tartalom

I. A KOMÁROMI CSILLAG ÓVODA BEMUTATKOZÁSA	4
II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP.....	5
III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	7
1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA	8
2. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS A KÖZÖSSÉGI NEVELÉS	10
3. AZ ANYANYELVI-, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	11
4. AZ ÁTLAGTÓL ELTÉRŐ GYERMEKEK ELLÁTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ELVEK	11
5. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSE	12
IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	14
1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK.....	14
2. TÁRGYI FELTÉTELEK	15
3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE – NAPIREND	15
5. GYERMEKVÉDELEM	18
6. GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLATTAL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS	19
7. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	19
V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	20
1. JÁTÉK.....	20
2. VERSELÉS, MESÉLÉS.....	21
3. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC	23
4. RAJZOLÁS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA	24
5. MOZGÁS	25
6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	26
7. KOMÁROMI CSILLAG ÓVODA – BOLDOG ÓVODA	28
8. KOMÁROMI ÓVODA – BIZTONSÁGOS ÓVODA.....	29
9. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK.....	29
10. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	29
VI. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	31
VII. ÜNNEPEINK, RENDEZVÉNYEINK.....	33
VIII. AZ ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS RENDSZERE	36
IX. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK	38
X. SZAKIRODALMI JEGYZÉK.....	39

XI. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK41

I. A KOMÁROMI CSILLAG ÓVODA BEMUTATKOZÁSA

Óvodánk a komáromi Csillag lakótelepen épült 1979-ben (817/12 helyrajzi szám). 100 férőhelyes, 4 csoportos napközi otthonos óvoda.

Az udvar nagysága 2.750 m², épület nagysága 457 m². Óvodaudvarunk 90%-a füves. Új műanyag játékokkal, tornaszerekkel, 2 db homokozóval, ivókúttal felszerelve.

Az óvodaépület helyiségei, csoportszobáink korszerű, esztétikus, harmonikus életteret biztosítanak gyermekeinknek. Csoportjaink élete érzelmileg gazdag, a gyermekek közötti érintkezési formák változatosak.

Óvodánk alkalmazotti közössége összetartó, értékteremtő és értékmegőrző közösség. Munkánkat 16,5 fő alkalmazásával látjuk el.

- 9 fő felsőfokú végzettségű óvónő
- 1,5 fő pedagógiai asszisztens
- 4 fő szakképzett dajka
- 1 fő konyhai kisegítő
- 1 fő udvari dolgozó – 6 órás

Tapasztalatgyűjtés, próbálkozások és szakmai előkészületek után dolgoztuk ki jelen pedagógiai programunkat, az ONAP irányelveire építve.

Az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermek érdekének védelmében tartalmaz.

Az Alapprogrammal összhangban lévő pedagógiai programunk biztosíték arra, hogy az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesülnek a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmazott szakmai igények.

Lehetőségeinket figyelembe véve kiemelt célunk a környezettudatos nevelés. A természet megszerettetése, védelme, a tiszta környezet iránti igény alapjainak lerakása, az épített és társadalmi környezet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása óvodai nevelésünk fontos feladata.

A fenntarthatóság pedagógiája érdekében alapvető fontosságúnak tartjuk a szülők nevelőmunkánkba való bevonását, hiszen támogatásuk nélkül nem lehet elég hatékony intézményes nevelésünk.

Pedagógiai programunkat folyamatosan felülvizsgáljuk és az aktuális változásoknak megfelelően módosítjuk.

Nevelőmunkánkat meghatározza:

- a lakótelepi környezet
- Általános Iskola, ahol az általános képzés mellett rajz-tagozat és a Soros Alapítvány Lépésről-lépésre programja működik.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Az óvodás korú gyermekek nevelése a feladatunk, ezért szemléletmódunkat legfőbb életkori sajátosságai: a JÁTÉK és a MOZGÁS határozza meg.

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, **a családi nevelés kiegészítője, az óvodás kor elérésétől az iskolába lépésig.**

A játéktevékenység nevelő hatásának maximális kihasználására és a rendszeres mozgás lehetőségeinek megteremtésére törekszünk. Óvodánk gyermekközpontú, befogadó. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség szabad kibontakoztatására törekszünk az egyéni készség- és képességek fejlesztése által. Biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. Nevelésünk során kerüljük a nemi sztereotípiák erősítését.

A nevelésnél figyelembe vesszük, hogy az azonos életkorúak között is nagy egyéni eltérések vannak, melynek okai:

- a különböző születési adottságok
- az eltérő környezet
- más-más neveltségi szint
- az eltérő fejlődési ütem, ezért nagy körültekintéssel, odafigyeléssel szervezzük életünket.

Az egyéni eltéréseknek megfelelően nevelési módszereink differenciáltak. Az egyes gyermekben meglévő pozitív tulajdonságokra építünk, ezt fejlesztve a kevésbé jó képességek is kedvezően alakíthatók. Az egyénre szabott fejlesztést pedagógiailag optimális gyermeklétszámmal, korszerű tárgyi és megfelelő személyi feltételek biztosításával tudjuk megvalósítani.

Olyan gyermekeket kívánunk nevelni, aki az alábbi kompetenciákkal rendelkezik:

- testileg, lelkileg egészséges,
- érzelmekben gazdag, együtt érző, segítő,
- képes érzelmeket kifejezni, mások érzelmeit tolerálni,
- környezetét szereti, tiszteli,
- a világra nyitott, érdeklődő személyiség,
- birtokában legyen olyan kompetenciáknak, amelyek lehetővé teszik számára az életben való eligazodást,
- kötődik szűkebb és tágabb környezetéhez, annak hagyományaihoz,

- képes kielégíteni saját szükségleteit, választásokra, döntésekre képes,
- mindenkor és mindenben a fejlődés útját járja.

Óvodánk gondoskodik a gyermeki szükséglet kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, a gyermek életkorához- és egyéni képességeihez igazodó sokszínű tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról.

A természetes nyugalom segíti a bizalom kialakulását gyermek és felnőtt, gyermek és gyermek között. Ez nevelhetőségének alapfeltétele. Vitalitásukat, fogékonyságukat, kíváncsiságukat tudatos megfigyeléssé, figyelemmé, kitartó megismerési vágygá fejlesztjük az élethelyzetek megélése által tudatosan tervezett, szervezett egyéb tevékenységek közben is.

Önállósulási törekvésüknek, kezdeményezéseiknek teret adva növelhető felelősségérzetük, önbecsülésük, saját értékeik továbbfejlesztése.

Az óvodai társas élet lehetőséget ad a sikerek és kudarcok megélésére, a hibák korrigálására. Tudatosítjuk a kis gyermekkel, hogy mindent gyakorolni kell. Alaposság, szorgalom, kitartás szükséges ahhoz, hogy eredményeket érjenek el. A kudarcot is képesek legyenek elviselni, de ez további erőt adjon nekik.

Különös törődést igényel, ha egy kisgyermek tehetséges, de született temperamentuma, vagy körülményei nehezítik kibontakozását / hátrányos helyzetűek, és a sajátos nevelési igényűek/. Célunk a hátrányok csökkentése az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével /ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is/.

A nemzetiséghez tartozó és migráns gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, nyelvi nevelését, társadalmi integrálását.

Feladatunk, hogy olyan korszerű eszközök kerüljenek a gyermekek kezébe, amit a mai kor a jövő emberétől megkövetel: fejlesztik testi ügyességüket, kreativitásukat.

Az a kisgyermek, akit otthon és az óvodában szeretettel, nyugalomban nevelnek, érett személyiséggé fejlődik. Képes saját és társai viselkedését tudatosan, kulturáltan alakítani, tud a közösséghez alkalmazkodni.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Az óvodában, miközben teljesíti a funkciót /óvó-védő, szociális, nevelőszemélyiségfejlesztő/, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba /a kisiskolás korba/ való átlépés belső pszichikus feltételei.

Eredményesnek bizonyul a szülők közvetlen bevonása mindennapjainkba. Szívesen vesznek részt az óvoda életében: könyvtár, múzeum látogatása során, kirándulások, ünnepek, rendezvények szervezésében, munka jellegű feladatok elvégzésében. Közvetlenül látják munkánkat, ezáltal jobban értékelik azt és segítenek közös céljaink megvalósításában.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Küldetésünk:

Építünk az óvodai nevelés haladó hagyományaira és keressük a jövőbe mutató megoldásokat, melyek erősítik az óvoda nevelési funkcióját, és kiiktatják a felesleges feladatokat, tevékenységeket.

Élményekben gazdag, a gyermek egyediségét is hangsúlyozó óvodai élet programjának, és tevékenységrendszerének kidolgozása, és az ehhez szükséges feltételek megteremtése.

Együttműködés, partnerség kialakítása a szülőkkel és az érintett szakemberekkel.

Az óvodai nevelés általános feladatai:

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi nevelés és a közösség nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az óvodai nevelés helyi feladatai:

- Érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes, befogadó légkör kialakítása, amiben a gyermekek a legjobban fejlődnek. Minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés biztosítása.
- Az óvodába kerülő valamennyi gyermek személyiségének mindenek feletti elfogadása, teljes körű fejlesztése, figyelembe véve az adott gyermek életkori sajátosságait, fejlődési ütemét. Az egyéni fejlődési ütem folyamatos nyomon követése. Önkifejezési törekvések támogatása.
- A nevelőmunka folyamatában a régi értékek és az új kihívások, új eredmények által kialakult ismereteket egyesítenünk kell.
- A 3-6-7 éves életszakasz legfontosabb, mással nem helyettesíthető tevékenysége a szabad játék. E tevékenységen keresztül célunk a gyermek emocionális, szomatikus, mentális, pszichés és szociális fejlődésének elősegítése, amely egyben közvetlen segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.
- Az óvodai életmód hatására, a gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése érdekében célunk az egészséges életvitel igényének, az egyéni egészségvédő készségeknek a kialakítása. Lelki nevelési feladatok ellátása, egészséges lelkületű gyermekek nevelése. A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a mozgásigény kielégítése. A rendszeres testedzés megkedveltetése.
- Változatos, többféle tevékenység biztosítása az egész nap folyamán.
- Az életkori és fejlettségbeli különbségek miatt a tervező, szervező, lebonyolító munka nagy odafigyelést és felkészültséget igényel az óvodapedagógusoktól.
- Az óvodai hagyományok megteremtése, a meglévők ápolása.

- A különbözőségek és a másság elfogadása. A fejlődésben elmaradó gyermekek részére speciális szakember bevonása a nevelésbe.
- A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek figyelemmel kísérése, segítése.
- A nemzeti, etnikai és az SNI gyerekekre vonatkozó irányelvek betartása, az egyenlő hozzáférés biztosítása.
- A nemzeti, etnikai és a migrációs kisebbségek önazonosságának biztosítása, multikulturális integráció.
- Az óvodai nevelés és a családi nevelés összhangjának megteremtése. A családokkal való szoros együttműködés kialakítása, mert csak egymást támogatva, azonos értékrendet közvetítve valósul meg a gyermekek harmonikus személyiségfejlesztése.
- A szülők ismerjék, véleményezzék és támogassák az óvodában folyó nevelőmunkát, szívesen és bizalommal kapcsolódjanak be az óvoda életébe. Folyamatos, szakszerű tájékoztatás és felvilágosítás a szülőknek gyermekük fejlődéséről, nevelésről.
- Komárom értékeit ismerő, az új hagyományokat tovább vivő, egyéniségét, tehetségét bátran megmutató, értékeivel tisztában lévő gyermekek nevelésére törekszünk.
- A magyarságtudat kialakítása, a magyarság kultúrájával, hagyományaival való megismerkedés. A szülőföldhöz való kötődés alapjainak tudatosítása. Nemzeti identitásunk megőrzése, a jövő nemzedékéért való felelősség vállalása.

1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Amit kiemelt feladatunknak tekintünk.

Célunk: Derűs, nyugodt, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése a gyermekek idegrendszerének egészséges fejlődése érdekében.

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettségi-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az egész nap folyamán a gyermekek egészségének megóvására, megőrzésére törekszünk. Gondozási területen a gyermekek életkorának megfelelő szokások kialakítása.

Kulturhygiéniai szokások /helyes kézmosás, fogmosás, WC-használat, orrfújás, fésülködés, a kulturált étkezés szabályai/.

Az időjárásnak megfelelő öltözködésre – kényelmes, praktikus ruhadarabok – a jól ápoltság igényének felébresztésére szoktatunk.

Ráirányítjuk a gyermekek figyelmét a környezet védelmére és megóvására, a kapcsolódó szokások alakítására, a környezettudatos magatartás megalapozására.

A mozgás fejlődésének elősegítése: az óvodás korú gyermek legfőbb jellemzője a nagyfokú mozgásigény és tevékenységi vágy. Ezt egészítjük ki a csoportszobákhoz tartozó kisebb helyiséggel, mely alkalmas arra, hogy egyéni, személyre szabott foglalkozásokat tarthassunk a gyerekekkel a differenciálás érdekében.

Sószobával rendelkezünk, melyet heti rendszerességgel látogatunk.

Fontosnak tartjuk a szabadban történő kötetlen mozgást. Az időjárástól függően délelőtt minimum 1/2 órát levegőzünk.

Ősszel és tavasszal, 10-10 alkalommal veszünk részt a nagycsoportos korú gyermekekkel úszásoktatáson, melyet az önkormányzat biztosít számunkra így a szülők részéről költség nem merül fel.

Korszerű egészséges táplálkozással ismertetjük meg a gyermekeket /műzli, saláták stb./. Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni érzékenységet /tej,- liszt,- méz, mogyoró allergia, cukorbetegség/. Az ételt biztosító mindenkori beszállító minden ételallergiás gyermek esetében a megfelelő, dietetikus által összeállított ételt szállít.

A szülőket egy hétre előre tájékoztatjuk az étrendről, hogy otthon ennek megfelelően tudják kiegészíteni a mennyiséget és minőséget. A központi faliújságon mindig az aktuális étlap olvasható, külön étlapokon a diétás étrend mely tartalmazza az összetevők mennyiségét is. Pl.szénhidrát, fehérje, zsír, cukor, só stb.

Mivel a nap folyamán bármikor, bármennyit ihatnak, egyéni szükségleteiknek megfelelően kielégíthetik folyadékigényüket és kialakul mértéktartásuk is.

A születésnapok megünneplése a szülők által, boltban vásárolt édességgel, gyümölccsel vagy cukrászdában készített tortákkal történik. *Csoportonként helyi szokásokat alakítunk ki.*

A pihenés feltételeit a csoportszobák ebéd utáni átrendezésével biztosítjuk. Pizsamában, jellel ellátott ágyakban pihennek.

A gyermekek általános egészségi állapotát évente védőnő és orvos méri fel óvodánkban /látás-, hallásvizsgálat, lúdtalp és gerincprobléma szűrése./ A problémás gyermekeket szakorvoshoz

irányítja. Hetente 1 alkalommal gyógytestnevelő foglalkozik óvodánkban a kiszűrt gyermekekkel.

2. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS A KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Célunk: Biztonságot, nyugalmat, derűt sugárzó, kiegyensúlyozott, szereteteli légkör megteremtése.

Arra törekszünk, hogy a gyermek fogadja el érzelmileg a vele foglalkozó felnőtteket, társait. Elengedhetetlennek tartjuk, hogy már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermeket. Az óvoda alkalmazottai és a gyermekek, a gyermekek valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Segítjük a gyermekek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, önkifejező törekvéseit. Annak elfogadására, megértésére neveljük a gyermeket, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának, szokás- és normarendszerének megalapozása.

Szívesen járjon óvodánkba. Baráti kapcsolatok alakuljanak ki.

Érzelmi és etikai tulajdonságaik alakítása: udvariasság, tolerancia, önuralom, kitartás, türelem, feladatvállalás és végrehajtás, szabályokhoz való alkalmazkodás.

Fő szempont: a kisgyermek óvodába lépésétől iskolába indulásáig azonos felnőttekkel legyen. A csoportok kialakításánál figyelembe vesszük a gyermek életkorát, fejlettségi szintjét, fejlődési ütemét, a szülők igényeit, testvérkapcsolatokat.

Feladatunk az óvodába lépés megkönnyítése, személyre szabott anyás beszoktatással, folyamatosan /az év folyamán bármikor/.

- Rávezetjük a gyermekeket a napközben adódó konfliktushelyzetek célszerű, önálló megoldására.
- A negatív élmények, kudarcok átélése, feldolgozása, ennek elfogadtatása.
- Kapcsolatteremtés, kapcsolattartás, udvarias viselkedés gyakorlása.
- Igyekszünk kiszorítani az óvodai életből az agresszív, durva játékot.
- Értelmére érzelmein keresztül hatunk /mese, játékoság, esztétikus eszközök, élmények nyújtása/.
- A munkához való pozitív viszonyt erősítjük.
- Az élőlények, az élet védelmére, megbecsülésére nevelünk.
- Ünnepeink, hagyományaink, valamint az egyes gyerek számára ünnepet jelentő születésnap közös megünneplése /ajándék készítése/.
- A szabadidőben alakuló társas kapcsolatok erősítése.
- A gyermeki viselkedésformák alakítása /gátlásosság, agresszivitás, közömbösség, stb./.
- A szokás- és normarendszer megalapozása.
- Megismertetjük a gyermeket a szűkebb- és tágabb környezetével, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- Modell értékű viselkedésminta nyújtása az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozói részéről.

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében – szükség szerint – együttműködünk az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel (pszichológus, gyógypedagógus, gyógytestnevelő, logopédus, fejlesztőpedagógus).

3. AZ ANYANYELVI-, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. A helyes minta és szabálykövetítés a beszélő környezettel jelen van.

Cél:

- A kisgyermek beszédének fejlesztése beszédpéldával, a beszédkedv megteremtésével. A spontán helyzetek tudatos kihasználása, a differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztésben.
- A gyermeki kérdésekre adott reális válaszok. Az óvónő helyes kérdésfeltevése a gyermeki gondolkodás fejlesztése érdekében.
- A gyermeki analízáló képességre alapozva jussunk el az összefüggések észrevételéhez, majd alapvető általánosításokhoz.
- A gyermekben lévő természetes érdeklődés, kíváncsiság kiaknázása, továbbfejlesztése élményszerű cselekedtetés által.
- Érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése.
- A spontán figyelem tudatossá alakítása. A figyelemkoncentráció növelése.

Feladat:

- A játék adta lehetőségek, helyzetek kihasználása.
- A környező valóság /természeti-társadalmi/ megismerése az egész nap folyamán, élménynyújtás és tapasztalatszerzés útján.
- A gyermekek meglévő ismereteinek elmélyítése, bővítése, rendszerezése a tanítástanulás játékos folyamatában, kötetlen vagy kötött formában.
- Élményszerzésre ösztönző helyzetek, eszközök biztosítása/ dramatizálás, bábozás, játék, barkácsolás, ábrázolás, stb./.
- Munkajellegű feladatok adása.
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítására törekszünk.

4. AZ ÁTLAGTÓL ELTÉRŐ GYERMEKEK ELLÁTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ELVEK

7 évesnél idősebb gyermekek:

A Komárom-Esztergom megyei Pedagógiai Szakszolgálat Komáromi Tagintézménye vagy a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság határozata alapján marad óvodánkban 7 évesnél idősebb gyermek. Az elmaradást mutató részterület fejlesztésével kiemelten, differenciáltan foglalkozunk esetükben.

Ezen gyermekekkel a csoportban dolgozó óvónőn kívül fejlesztőpedagógus és gyógypedagógus is foglalkozik.

Kiemelkedő képességű gyermekek:

A tehetség csíráit már óvodáskorban is felfedezhetjük. Az óvoda a maga kiegyensúlyozott légkörével, változatos, kötetlen lehetőségeivel akarva-akaratlanul felszínre hozza a többet teljesítő gyermekek adottságait, képességeit. Azonban a kiemelkedő képesség csak egy-egy részterületen mutatkozik meg. Más területeken viszont átlagos, vagy átlag alatti teljesítmény figyelhető meg. Ezért feladatunknak tekintjük a kiemelt területen a szinttartást, a gyengébb területeken pedig a felzárkóztatást.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek (BTM):

Az Alapító Okiratunkban foglaltak alapján felvételt nyerne intézményünkbe a különleges bánásmódot igénylő gyermekek is. Célunk az élményt nyújtó, érték közvetítő, együttműködő pedagógia megvalósítása, a gyermekek személyiségének sokoldalú fejlesztése, különböző részképesség zavarral küzdő gyermekek fejlődésének szakszerű segítése. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint egyéni fejlesztési terve alapján biztosítjuk. Az ellátáshoz szükséges gyógypedagógus / fejlesztőpedagógus egyéni fejlesztési terv alapján felzárkóztatja.

5. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSE

Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik.

Cél: hogy a pedagógiai programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek.

A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei:

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a gyermek életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges, vagy teljes körű módosulását
- a képességek részleges, vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és alacsonyabb szintű fejleszthetőségét.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermekek számára:

- a sérülésspecifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása
- egyéni fejlesztési tervben foglaltak szerinti fejlesztése
- indokolt esetben speciális segédeszközök használata, a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használata
- a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem, vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével
- annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes

- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához
- az óvodai dolgozók és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sérült gyermek családjával.

Az integrált fejlesztésben különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

- az adott óvoda pedagógiai programjának, illetve a speciális tartalmak közvetítésének figyelembe kell vennie a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének speciális igényeit
- különös gondot kell fordítani arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányinak leküzdéséhez

Az integráltan fejlesztett gyermekek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, foglalkozásokat, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz.

Az óvodában megvalósuló integrált nevelés, oktatás:

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakításakor igénybe kell venni a szakirányú végzettségű, integrált fejlesztésben tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus közreműködését. A közreműködésnek ki kell terjednie a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére, folyamatos tanácsadásra. Fokozottan szükséges a szülők és az óvoda együttműködése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai az óvodai nevelés során:

A testi fogyatékos gyermeknél a mozgásszervrendszer veleszületett, vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

A testi fogyatékos gyermek óvodai nevelése során kiemelt feladat a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és így módon az életkornak megfelelő tapasztalatok megszerztetése, a megtanult mozgás alkalmaztatása.

A látássérült gyermekek a nevelés-oktatás szempontjából lehetnek: vakok, alig látók és gyengén látók. A speciális, gyermekekre szabott pedagógiai program meghatározója a látásélesség mellett: a látássérülés kóroki tényezője, a látássérülés bekövetkeztének időpontja, és a látássérüléshez esetleg csatlakozó egyéb fogyatékoság, rendellenesség. Feladat: segíteni kell a részvételt a közös játékban, a közösséghez való alkalmazkodást, a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását, a közösség előtti bátor szereplést.

A súlyosan hallássérült – siket – és enyhébben hallássérült – nagyothalló gyermekek hallásvesztése a főbb beszédfrekvenciákon olyan mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértésére képtelenek, vagy csak részben képesek.

A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. Az óvodai nevelés egész időtartamát átfogó speciális pedagógiai feladat az aktív nyelvhasználat építése. Ennek keretében kell fejleszteni a beszédértést, szájról olvasási készséget, érthető kiejtésre nevelést.

A beszéd fogyatékos/súlyos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek a beszédhibához csatlakozó tanulási és/vagy magatartási zavara miatt eltérően fejlődik. Az óvodai nevelés során az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése segít az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérésében.

Az autista, autisztikus gyermek: Az autizmus–spektrumzavarokat a szociális, kommunikációs, speciális kognitív készségek minőségi károsodása jellemzi.

Az óvodai fejlesztés alapja minden esetben pszichológiai képességmérés. A fejlődési szint és szociális adaptáció követése egyéni tervekkel történik, speciális eszközök és módszerek használatával, egyéni fejlesztési helyzetben megalapozva.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

A nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus. Elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára. Munkáját a nem pedagógus alkalmazottakkal összehangoltan végzi, mely hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

A nemzetiséghez tartozó és migráns gyermekek esetében is megvalósítjuk a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez speciálisan képzett szakember közreműködését kérjük.

Óvodánk 4 csoportjában csoportonként 2 felsőfokú végzettségű óvónő heti váltásban foglalkozik a gyermekekkel. Munkájukat csoportonként 1 szakképzett dajka segíti. Az óvoda munkáját egy szakmailag jól képzett, felsőfokú végzettségű óvónő irányítja.

Nevelő munkánk segítéséhez 1,5 fő pedagógiai-, illetve gyógypedagógiai asszisztens áll rendelkezésünkre.

1 fő óvodatitkár segíti az intézményvezető munkáját.

1 fő konyhai dolgozó az étkeztetésben nyújt számunkra nagy segítséget.

Óvoda udvarunk és intézményünk karbantartásáról 1 fő 6 órában foglalkoztatott munkatárs gondoskodik.

Döntő feladatunk a szervezés területén:

- Belső tartalékaink további kiaknázása.

- Többirányú szemléletmód, nyitottság az új feladatokra.

Szakmai megújulásunkat rendszeresen, továbbképzéseken biztosítjuk, előzetes egyeztetés alapján, az igényeket és lehetőségeket figyelembe véve.

2. TÁRGYI FELTÉTELEK

A program megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételek adottak.

4 csoportszobánk alapterülete egyenként: 44 m² Van egy 44 m² – es tornaszobánk.

Fejlesztő szobával is rendelkezünk, melyben a speciális foglalkozások zajlanak. Itt kapott helyet az óvodai dolgozóknak egy szakkönyvtár, illetve internet elérhetőség nyomtatóval kiegészítve. ŰA sósobát felváltva használják a csoportok.

Minden csoportszobához 1 mosdóhelyiség /4 mosdó, 3 WC, 2 pissoir, 1 zuhanyzó/ és egy egyéni foglalkozások megtartására alkalmas helyiség tartozik.

Az öltözőszekrényeket a folyosón helyeztük el, és az öltözőket alakítottuk ki egyéni fejlesztő szobának.

Felújított óvodaudvarunkat és KRESZ parkunkat 2019 nyarán vehettük birtokba.

Célunk: sokoldalúan használható EU szabványnak megfelelő, és Minőségi Tanúsítvánnyal rendelkező udvari játékok folyamatos pótlása. Eszközkészletünk bővítésénél célunk nem csak a szinten tartás, hanem a színvonal emelése is.

Játékkészletünknel előnyben részesítjük a természetes alapanyagú játékokat, eszközöket, de szívesen használjuk a színes, esztétikus, korszerű műanyagokat is.

Mindent megteszünk azért, hogy óvodánk felszereltségét korszerűsítsük, a költségvetés által biztosított körülményeinken javítsunk:

- a kulturhigiéniai szokások kialakításához szükséges eszközök biztosítottak
- alapítványt hoztunk létre „Gyermekmosoly” néven, mely működéséhez folyamatosan támogatókat keresünk
- könyveket, gyermekeknek szóló folyóiratokat árusítunk, a jutalékból könyvállományunkat bővítjük
- pályázatokat adunk be.

3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE – NAPIREND

Az óvoda férőhelyeinek száma: 100 fő.

Csoportjaink száma: 4 vegyes-, illetve tiszta életkorú gyermekcsoport.

A vegyes életkorú csoportok hasonlítanak a család szerkezetére, ahol a különböző korú gyerekek együtt nevelkednek. A gyermekek személyiségjegyeinek, szociális összetételének, a testvérpárok és a szülők igényeinek figyelembevételével alakítjuk ki a csoportok összetételét. Ebben a csoportszerkezetben az óvodapedagógusokra összetett feladat hárul. A vegyes életkorú csoportokban figyelemmel kísérjük a különböző életkorú gyermekek fejlődését, felmérjük az egyéni eltéréseket, kidolgozzuk az egyénre szabott fejlesztő módszereket.

Vegyes csoportban a szociális kapcsolatok, a segítőkészség folyamatosan fejlődnek. A gyengébbek, önállótlanabbak, kisebbek segítségre szorulnak, a nagyobbak önként és szívesen vállalnak feladatokat. Az egymásnak történő segítségadás természetes.

Az új óvodások beszokását megkönnyíti a testvér, vagy a nagyobbak anyáskodó gondoskodása.

A gyermekek iskolai életmódra való felkészítéséről, a tanköteles korú gyermekek fejlesztéséről, a beiskolázással kapcsolatos teendőkről felelősségteljesen gondoskodunk.

Az óvodapedagógusok a csoportok dokumentációs rendszerét precízen, naprakészen vezetik.

Az óvodai élet stabilitását a hetirend és a napirend biztosítja.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermeki szükségletekhez.

A hetirend a gyermekcsoportokban különböző, melyet az óvodapedagógusok állítanak össze párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek szervezésével.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődését, fejlesztését a napirend és a hetirend biztosítja.

A gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú /5-35 perces/ csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósítjuk meg.

Óvodánk 6:00től 17:00 óráig tart nyitva, hétfőtől péntekig.

NAPIREND

6:00 – 7:30 Érkezés az óvodába, játék /7:30-ig összevontan, utána saját csoportban/

7:30 – 8:30 Folyamatos reggelizés

8:30 – 11:30 Játék, kötetlen vagy kötött tevékenységek. Játék a szabad levegőn, élményszerző séták, kirándulások. Egyéb tevékenységek /fák, virágok ápolása/

11:30 – 14:30 Ebéd, tisztálkodás, fogmosás, pihenés.

14:30 – 17:00 Tisztálkodás, folyamatos uzsonnázás, játék, levegőzés hazamenésig.

/16 órától összevontan/

Óvodánkban reggel 7 óráig és 16 óra után egy óvónő foglalkozik az összevont csoporttal. A hetirendet a gyermekcsoportok összetételének, fejlettségi szintjének megfelelően határozzuk meg.

A csoportok kialakítása az érzelmi nevelés szempontjainak figyelembevételével és a felvett gyermekek összetételének megfelelően alakul. Figyelembe vesszük a gyermek életkorát, fejlettségi szintjét, a szülő és óvónő igényét, testvérkapcsolatokat. Lehet osztott, részben osztott, vegyes, tiszta.

Munkánk összehangolása érdekében öthetente legalább 1 alkalommal nevelőtestületi megbeszélést tartunk. Az óvodai élettel kapcsolatos szervezési feladatokhoz a felelősöket a nevelési év kezdetekor kijelöljük.

Helyettesítések rendje:

Elsősorban a csoportban dolgozó felnőttek feladata. A csoport érdekében rugalmasan oldjuk meg.

NEVELŐMUNKÁNKAT TERVSZERŰEN KÉSZÍTJÜK ELŐ

Az óvodai nevelést a jóváhagyott pedagógiai programunk alapján valósítjuk meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezzük meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A hosszabb távú terveink évszak és élményfüggők. Egy év munkáját fogják át. Mivel heti váltásban dolgozunk, terveink 1 hétre készülnek, egymás munkájára épülve, azt kiegészítve, de vannak többhetes projektjeink is.

Egy-egy időszakot értékelünk a nevelési eredményeink tükrében és ennek megfelelően lépünk tovább vagy térünk vissza más módszerekkel egy-egy megoldandó nevelési feladatra.

Nevelőmunkánkat a csoportnaplóban dokumentáljuk.

A gyermekek fejlődéséről feljegyzést készítünk, fejlődését nyomon követjük.

A mulasztási napló tartalmazza a gyermekek adatait. Ezt rendszeresen, naponta vezetjük.

A gyermekekkel való foglalkozás, tevékenység szervezése az egész nap folyamán, folyamatosan kötött és kötetlen formában történik. Mindenkor a gyermekek fejlettségi szintje és az óvónő nevelési célja határozza meg a kezdeményezés kötött vagy kötetlen formáját /egyéni, páros, mikrocsoportos, frontális/.

Eszközeink változatosak: otthonról hozhatóak, közösen gyűjtöttek és az óvoda szertárában megtalálhatóak. Az élő és élettelen valóság /fák, bokrok, virágok, folyók, tavak, kövek, házak, stb./ mind-mind a megismerés tárgya és eszközei. A gyermekek életkora és érdeklődése határozza meg a tevékenységek időtartamát. Az irányított tevékenység időpontjának kezdetét úgy választjuk meg, hogy az elmélyült játék ne sérüljön.

4. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Család

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek érdekében az óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.

Első találkozás a leendő óvodásokkal egy részükre szervezett „ovi-váró” nyitott délelőttön történik, illetve az óvodai beíratásnál.

A befogadást megelőzően igény szerint családlátogatás az újonnan felvett kisgyermekhez.

Óvodánk nyitott intézmény, a szülőket bármikor szívesen fogadjuk nyitvatartási időben, azzal a céllal, hogy az óvoda napirendjéhez igazodva megismerjék az intézményünkben folyó nevelőmunkát.

Szülői szervezet segíti munkánkat, csoportonként 2 fő.

Bölcsőde

A gyermekek óvodába lépése előtt információt gyűjtünk a gyermekek további fejlesztése érdekében.

Iskola

Beiskolázás előtt az érdeklődő intézményeknek lehetőséget adunk a bemutatkozásra és a gyermekek megismerésére.

Nagycsoportosainkat megismertetjük az iskolai élettel /óralátogatás, ovi-suli, kiállítások megtekintése, ünnepek/

Az iskolák visszajelzéseit munkánkba beépítjük.

Komárom-Esztergom megyei Szakszolgálat komáromi tagintézménye

Szükség szerint vesszük igénybe vizsgálatait a szülők bevonásával. Fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus és gyógy testnevelő rendszeresen foglalkozik óvodánkban az arra rászoruló gyermekekkel.

Logopédia

Felmérés után speciális foglalkozásra irányítjuk a beszédhibás gyermekeket. A velük való foglalkozás az óvodától függetlenül, szakintézményben történik és a szülő viszi el gyermekét.

Művelődési ház, mozi, könyvtár

A kapcsolattartásunk formái: gyermekműsorok, gyermekfoglalkozások. Könyvtárlátogatás, kölcsönzés.

Uszoda

Alkalmanként ősszel és tavasszal a nagycsoportosok látogatják.

Komárom Város Önkormányzata

Vezetőivel és munkatársaival munkakapcsolatunk folyamatos.

Szakmai kapcsolattartás

MOE, Helyi óvodák, és a szükséges jelzőrendszeri tagok.

5. GYERMEKVÉDELEM

Óvodánkban egy óvónő gyermekvédelmi feladatokat lát el / Szakvizsgázott szociálpedagógus /segíti az óvónők gyermekvédelmi munkáját

- kiszűri a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű gyermekeket
- óvónők, szülők jelzése alapján esetlegesen családlátogatáson tárja fel, ismeri meg a veszélyeztető okokat és a család környezetét /szülők életvitele, anyagi helyzete/
- tartja a kapcsolatot a Gyermekjóléti Szolgálattal, Gyámügyi Hatósággal
- munkájáról feljegyzéseket vezet és beszámol
- ahol az óvoda a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a Gyermekjóléti Szolgálattól, gyámügyi szervektől.

6. GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLATTAL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS

Óvodánk gyermekvédelmi felelőse rendszeresen tartja a kapcsolatot a Gyermekjóléti Szolgálattal, a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek érdekében. Kölsönösen tájékoztatják egymást a gyermekek helyzetéről.

Jelzéseink alapján a családsegítők, eszmenezdzserek és óvodai szociális segítő nagyobb figyelmet fordítanak a veszélyeztetettebb helyzetben lévő gyermekekre. Gyakrabban látogatják őket és a szülőket tanácsokkal látják el. Megfigyelik életkörülményeiket, és azt hogyan gondoskodnak gyermekeikről.

Tapasztalataink szerint az óvoda és a Gyermekjóléti Szolgálat együttműködése pozitívan befolyásolja a támogatásra szoruló családok életmódját. Különösen akkor, ha a szülő is partner ebben.

Szükség esetén a gyermekvédelmi felelős a Komáromi Járási Hivatal Hatósági, Gyámügyi és Igazságügyi Osztályát értesíti.

7. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

A hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Az iskoláskor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első éve meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja. A szülővel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, a szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak kiemelt szerepük és felelősségük van.

Alapelvek:

- Minden gyermek sikeressége legyen biztosított.
- A gyermek sikeressége az intézmény sikerességének záloga.
- A partnerközpontú működés tovább erősítése.
- A szakmai ismeretek folyamatos bővítése, újítása.

Sikerkritériumok:

- A gyerekek szeretnek óvodába járni.
- A HHH-k beiskolázási aránya javul, óvodai hiányzásuk csökken.
- Az óvoda hatékonyan segíti a szociokulturális hátrányok csökkentését.
- A gyermeki, szülői sikeresség fokozódik.
- A gyermekek tovább haladása a következő fokra biztosítottá válik.
- Folyamatos párbeszéd, kapcsolattartás a partnerekkel.
- Innovatív nevelőtestület.
- Az alkalmazotti közösség minden tagja felelős azért, hogy tisztában legyen az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal, biztosítsa a diszkriminációmentes nevelést, a befogadó és toleráns légkört.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

1. JÁTÉK

Az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenysége, segítője az érésnek, fejlődésnek, tanulásnak. Ezért előtérbe helyezzük a szabad játék túlsúlyának érvényesülését.

A feltételek megteremtése a szülők és óvónők közös feladata.

Nem választjuk el a mese-vers, az éneklés, énekes-játék, a mozgás, a manipulálás, a környezetünk megismertetése tevékenységeitől. Ezáltal fejlesztjük leghatékonyabban, sokoldalúan a személyiséget.

Az óvodába lépéstől a gyermek spontán, gyakorló játékból fejlődik a szerep-, építőkonstruáló és szabályjáték, a dramatizálás, bábozás sokszínű tevékenysége.

Feladatunk, hogy a befogadás idejétől folyamatosan segítsük a különböző jellegű játékok helyének, időtartamának, eszközeinek, hangulatának biztosítását.

Megismerjük az otthoni légkört, a gyermek játszási lehetőségeit.

Minden csoportszobában meghatározott helye van a különböző játéktevékenységeknek. Szabályok betartására szoktatjuk a gyermekeket, a nyugalom és a testi épségük megóvása érdekében.

A gyermekekkel közösen, szükség esetén ideiglenes játszóhelyeket alakítunk ki.

Az óvodapedagógus jelenlétével tesszük lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játék folyamatában az óvónő tudatos jelenlétével biztosítjuk az elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióval éri el.

A játékhoz szükséges eszközöket mindig a gyermekek számára elérhető helyen tároljuk.

Tudatosan változtatjuk az aktualitásnak megfelelően a játék témáit és kellékeit. Tiszteletben tartjuk az elmélyült játék folyamatát, csak szükség esetén kapcsolódunk be ötleteinkkel a gyermekek igényeinek megfelelően. Fontosnak tartjuk a szabad játék túlsúlyának érvényesülését. Segítjük a társas kapcsolat, „barátságok” alakulását, a játékhangulat oldottságát, a jó légkör fejlődését.

A konfliktus helyzetek megoldására is megtanítjuk a gyermekeket és csak abban az esetben lépünk közbe, ha szükséges.

A szabály- és társasjátékokat együtt játsszuk a gyermekekkel a szabályok elsajátításáig.

A szerepjátékokban csak akkor kapcsolódunk be szereplőként, ha a gyermekek kérik.

A viadal és versenyjátékok is segítenek a gyermeki erő kipróbálásában, a versenyszellem alakításában. Ezeket nem csak az udvaron játsszuk, hanem a tornaszobában is. Irányító tevékenységünk itt elengedhetetlen.

A korszerű játékeszközökkel biztosítani tudjuk a családok közti esélyegyenlőséget.

Gondot fordítunk a játéktevékenység fejlődésében kudarccal küszködő gyermekekre. A szülővel közösen tárjuk fel az okokat, és próbálunk segíteni.

A barkácsoláshoz szükséges eszközöknek a csoportszobában állandó helyet alakítottunk ki.

Figyelünk arra, hogy az eszközöket rendeltetésszerűen használják. Megtanítjuk a gyermekeket arra, hogy vigyázzanak a játékokra, eszközökre. A közösen készített játékok során sikerélményekhez juttatjuk őket.

Az udvarunk alkalmas arra, hogy a gyermekek szabadon, kötetlenül mozogjanak /mászás, csúszás, függés, hintázás, homokozás stb./.

Van árnyékos, napos füves, betonos rész, és virágoskert. Sokféle udvari játékeszközt biztosítunk a tartalmas udvari élethez.

Jelenlegi játékalományunk folyamatos fejlesztése, korszerűsítése fontos feladatunk. Sokat teszünk ennek érdekében:

- pályázatokon való részvétel
- támogatók felkutatása
- szülők segítsége
- rendezvények szervezése.

2. VERSELÉS, MESÉLÉS

Magyar anyanyelvünk példamutató átadása a kisgyermekkorban nevelésünk legfontosabb feladata és eszköze.

Az óvónők kifogástalan, jól érthető, tagolt, jó hanglejtésű beszéde segíti neveltjei beszédfejlődését. A gyermek minden tevékenységét, kapcsolatainak alakulását ezzel formáljuk. Az óvodába kerülő gyermekek beszédfejlettségét, a szülői ház nyelvi környezetét megismerjük a fejlesztés lehetőségeinek további alakításához.

- Beszédhelyzeteket teremtünk játék közben a napi tevékenységben.
- igény illetve szükség szerint családlátogatás alkalmával is felmérjük az egyéni képességeket.
- Szakember segítségével /logopédus/ kiszűrjük és folyamatosan segítjük a beszédhibás gyermeket.
- Arra törekszünk, hogy a beszédben gátolt gyermek megnyilvánulásait türelemmel és szeretettel fogadják el a csoportban!
- Fellépünk a trágár beszéd terjedése ellen.
- Mesével, verssel, mondókázással gyarapítjuk szókincsét és fejlesztjük verbális készségét.
- A mese – képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

Az óvodai nevelés során a mesével, a verssel, verses mesével, mondókával, irodalmi művel kerülnek kapcsolatba a gyerekek.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

Meséléssel, verseléssel értelmi képességeiket is fejlesztjük:

- képeket alakít a gyermek képzeletében
- vizuálisan megjeleníti
- a folyamatos, összefüggő gyermeki beszédet segíti
- új szavakat, kifejezéseket tanul
- képessé válnak gondolataik sokféle kifejezésére
- gazdagítjuk személyiségüket a jól megválasztott irodalmi művek előadásával:
 - érzelmeikre gyakorolunk hatást a mesehősök viselkedése, cselekedetei által
 - erkölcsi értékítéletüket is alakítjuk
 - mesei kettős tudatuk kialakul, meg tudják különböztetni az átélt mesét és a valóságot

Az irodalmi művek közül a gyermekek életkorának, értelmi szintjének megfelelően, főként a magyar népmeséket – népi mondókákat részesítjük előnyben, ezekre alapozunk, de helyet kapnak a klasszikus- és kortárs irodalmi művek is.

Irodalmi anyagot úgy választunk, hogy kiegészülve, komplexen kapcsolódjon a többi foglalkozási ághoz, az évszakokhoz, ünnepekhez.

Csoportszobáinkban a mesemondásra, meshallgatásra kialakított helyen naponta kapcsolatba kerülnek a gyermekek irodalmi élményekkel. Esetenként a kicsiknek is kötötten.

Kiscsoportban a befogadási időben már sok mondókával, höcöggetővel, hintáztatóval ismertetjük meg a gyermekeket. A nagyobbaknál is a mondókázást ritmikus mozgással kísérik. Ez már alapja a későbbi tánclépéseknek.

A nagyoknak rendszeresen könyvtárlátogatást szervezünk a Városi Gyermekkönyvtárban.

A középső- és nagycsoportosok alkalmanként látogatják a városban szervezett kulturális programokat

Felhívjuk a szülők figyelmét a mesélés fontosságára, mivel a „gépi mesék” akadályozzák a gyermek belső képalakítását.

Csoportszobáinkban a képeskönyveket a gyermek számára elérhetően helyezzük el.

Bábok /gyermekek által készítették is/, jelmezek, díszletek, paraván, eszközök biztosításával ösztönözzük a gyermekeket a mesék, versek dramatizálására, bábozására.

Bábokat használunk a szorongó, félénk gyermekek oldására is.

A képeskönyvek, mesék, versek szeretetével előkészítjük a gyermekek irodalmi fogékonyságának megalapozását, az olvasni akarást.

A gyermekirodalom ismertebb íróival, költőivel megismertetjük a gyermekeket.

3. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

Az óvodai zenei nevelés legfontosabb célja az éneklés, az énekes játék, ritmikus mondókázás öröme, a zene megszerettetése.

Beépítjük bármely más tevékenységi formába, kötetlenül a nap alkalmas szakaszában. Az óvónő dönti el, hogy a csoportja örömteli, jó légkörű zenei élményszerzését milyen formában szervezi. Fontos, hogy a dalok, mondókák, játékok anyaga, mennyisége, a megismerés menete igazodjon a csoport összetételéhez, a fokozatosság jellemezze a fejlesztés módjait.

Tiszta forrásból közvetítse a zenei és nyelvi tartalmat, hagyományainkat. Kodály Zoltán útmutatása alapján, Forrai Katalin által kidolgozott ÉZÓ, a zenei nevelés alapjain épülő fejlesztés, minden korcsoportban hatékonyan alkalmazható.

Megalapozzuk a gyermek zenei kultúráját, ápoljuk hagyományainkat, megismerkedünk népi játékokkal, a mozgáskultúrával.

Népi hagyományokhoz kapcsolódó alkalmaink:

- őszi szüreti játékok
- Mikulás hagyományos ünnepe
- Luca naphoz kapcsolódó szokások
- pásztorjáték – betlehemi játék bemutatása
- komatálzás,
- farsangi multságok
- télbúcsúztató
- Húsvét.

A zenei készségfejlesztés természetes módon kapcsolódik ezekhez a tevékenységekhez, játékosan valósul meg.

- Zenei ritmusérzék-fejlesztés /metrum – ütem – ritmus – tempó érzékelése, reprodukálása / mozgás, hangszer alkalmazása.
- Zenei hallásfejlesztés /tisza éneklés, dinamikai – és hangszínérzékelés, bábozás, állathangok, hangsor, hang, emberi hang felismerése, játék/.

A zenehallgatást az óvónők egyéni és alkalmankénti közös éneklésével, hangszeres játékokkal és néha gépi zenével tesszük színesebbé, esztétikai élménnyé.

A zenehallgatásnál figyelembe vesszük a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermek hovatartozását.

Megismertetjük gyermekeinket a magyar Himnusszal.

A készségfejlesztéshez jó minőségű ritmushangszereket használunk.

Fokozottan figyeljük, mikor szükséges a gyermek szorongó állapotát oldani /pl. a befogadás/, ilyenkor ölbeli játékokat játszunk, melyeknek nyugtató hatása van. A zenei improvizációt is támogatjuk, mivel rendkívül gazdag érzelmi és értelmi fejlesztő hatása van. A beszédfejlődés nehézségeivel küszködő gyermek gátlásait sikeresen oldjuk fel az éneklés, mondókázás, játék közben.

Arra törekszünk, hogy ismerjék meg és szívesen játszanak körjátékot, dalosjátékot, mondókát. Ilyenkor nem csak a játékszabályok pontos elsajátítására figyelünk oda, hanem a tiszta és szép éneklésre, a harmonikus mozgásra, a dal ritmusára. Tudatosan alakítjuk a gyermek közösséghez való alkalmazkodó képességét és önfegyelmét. Szerepvállalásra ösztönözzük a bátortalanabbakat, sikerekkel segítve gátolásaik oldását. A gyermekek önálló kezdeményezését a játékba való bekapcsolódással segítjük, az irányítást nekik meghagyva.

4. RAJZOLÁS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

Kisgyermekkori manuális tevékenység, játék, amely a tárgyi világ megismerését, újraalkotását, élményszerű érzelmi feldolgozását teszi lehetővé számára.

Lehetőség önmaguk kifejezésére, amellyel megmutathatják látásmódjuk helyzetét, pozitív és negatív élményeiket, vágyaikat, formába önthetik. Szűkebb és tágabb környezetük megismerése során ehhez gazdag tapasztalatokat kell kapniuk.

A kifejezőképesség alakításához, fejlesztéséhez mindennapi feladatunk:

- esztétikus környezet, nyugalmat árasztó körülmények /hely, idő, eszköztár/ megteremtése
- felhívjuk a gyermek figyelmét, értő módon elé tárjuk a külső világ felfedezésének élményét
- példával segítjük a különféle technikák által megjeleníthető ábrázolást
- a gyermek érzelmeire ható mesélés, verselés által alakítjuk a képzelet síkján megjelenő belső szemléleti képet
- az ünnepi készülődések örömteli hangulatát kihasználjuk közös alkotásra, ízlésformálásra
- az életkornak és a gyermek fejlettségi szintjének megfelelő technikákat hozzáértően alkalmazzuk /rajzolás, mintázás, kézimunka, építés, modellezés, fonás, szövés/
- a szülők elé tárjuk a gyermekek alkotásait
- olyan módon alakítjuk a véleményalkotást és a tevékenységet, hogy nem a mű minősége és eredménye a lényeg, hanem a munka öröme

Otthonos csoportszobáinkban a gyermekek testméreteinek megfelelő bútorzat lehetővé teszi a kényelmes manuális tevékenység jó szervezését.

Gondoskodunk a sokféle anyagkészletről, melyek beszerzéséhez a szülők támogatását is igénybe vesszük. A gyermekekkel is gyűjtünk alkotásra alkalmas természetes anyagokat, terményeket.

A gyermekek alkotásait játszásra /bábok, terményfigurák stb./ a csoportszoba dekorálására, szépítésére is használjuk. A folyosón kiállítást rendezünk a munkákból.

Minden gyermeknek van saját polcrésze a csoportszobában, ahová elhelyezheti eszközeit, gyűjtheti saját „kincseit”, onnan bármikor előveheti, folytathatja alkotását a napirend keretein belül. Itt ő a felelős a „rendért”.

A kézügyesség fejlesztéséhez papírtépést, nyírást, hajtogatást, ragasztást, mintázást, fonást, szövést, termésválogatást, modellezést, stb. alkalmazunk. A gyermeki fantázia megkötése nélkül ötletekkel, bátorítással, dicsérettel, segítségadással kreativitásukat is fejlesztjük.

Célunk, hogy a 3-4 éves gyermeket a spontán ábrázolási megnyilvánulásából /firka, ujjfestés stb./ 6-7 éves korára „képalkotásra” készítsük, ahol a színek, formák, irányok változatosan jelennek meg.

A szívesen végzett tevékenység során alakítjuk ki a térirányok síkbeli ismereteit /fent, lent stb./ Ezáltal játékukban visszatükröződik a térbeli eligazodás biztonsága. Megismertetjük a gyermekeket a színekkel, formákkal. Örülni tudunk az általuk felfedezett szépnek. Sokféle anyagot biztosítunk. Az anyagok tulajdonságaira /papír, textíliák, fa, agyag, liszt, homok, hó, magvak stb./. felhívjuk figyelmüket. A közös alkotás során fejlődnek, érnek, megtanulnak figyelni egymásra.

5. MOZGÁS

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal segítünk elő. Ezzel biztosítjuk a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatását.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységekre, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A korosztály lételeme, amelyhez tevékenységformáinkban sokrétűen adunk lehetőséget az óvodában. Természetes és irányított formáival egészségük védelme és fizikai, értelmi képességeik érlelése a célunk. A természetes mozgások, járások, futások, kúszások, mászások

megfigyelése fontos számunkra az óvodába kerülő gyermek komplex megfigyelése szempontjából. A természetes mozgáskedvének megőrzése és fejlesztése folytán válhat harmonikusan egészséges iskolaérett gyermekké.

Tapasztalataink arra utalnak, hogy egyre több gyermek kerül hozzánk, akiknek fizikai adottságaiban hátrányt fedezünk fel /lábboltozat betegsége, vázizomzat fejletlensége/. Ez arra utal, hogy valamelyik csecsemőkori természetes mozgás problematikus lehetett, ezért nem terhelhető – annak korrigálása nélkül – az elvárható ütemben.

Feladatunk tehát a napi mozgásigény kielégítése és az arányos fejlesztés feltételeinek megteremtése.

Udvarunk tágas, szabadban való egészséges mozgásra alkalmas felszereltségű, ahol időjárástól függően levegőzhetnek, játszhatnak.

Mászókák, hinták, ügyességi játékok teszik lehetővé fejlődésüket.

Lakótelepi környezetünk hátrányait enyhíti a közeli uszoda igénybevételének lehetősége. Tornaszobánkban heti egy játékos, kötött formájú mozgásfejlesztést tartunk, amely nem a kínos kötöttség, hanem főként a szervezett játék jegyében zajlik. Játékos gimnasztika után kihasználjuk a terem adta lehetőségeket (labdajátékok, bordásfal-, pad-, és szőnyeggyakorlatok, stb.).

Ősszel és tavasszal az udvaron tornázunk.

A nap folyamán lehetőséget biztosítunk (az egyéni szükségleteket- és képességeket figyelembe véve) minden gyermek számára egy rövid, játékos gimnasztikai, főként tartást javító, talperősítő, frissítő mozgásra.

Dalos játékaikat ilyenkor is beépítjük. Megkedveltetjük a gyermekekkel a szép, esztétikus együtt mozgást.

Gondosan ügyelünk a gyermekek biztonságára, főként a szabadabb, udvari játék közben. Feladatunk úgy szervezni a szabadidős tevékenységben zajló játékot, hogy a gyermekek egymáshoz való alkalmazkodásáról, szabályok megismertetéséről, betartásáról gondoskodjunk.

6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

Környezetünk megismerése áthatja a gyermek életét, az óvodai tevékenységek egészét. Ezért alkalmassá kell tenni a megfigyelésre.

„Látni” kell tanítani, hogy önmaga fedezhesse fel környezetét. Tudjuk, hogy a különböző családi körülmények keretében nevelkedők más-más élményeket hoznak óvodai környezetükbe. Megismerjük szociális hátterüket.

Rendszeres kapcsolatot tartunk a családdal, így valósulhat meg az érés folyamatához igazodó differenciált fejlesztés. Sokoldalú, túlzásoktól mentes tapasztalatszerzésre, élményszerű átélésre támaszkodva nyújtunk új ismereteket.

Feladatunk, hogy érzelmi biztonságot teremtsünk számára, nyitottá tegyük családjá és természeti környezete szeretetére, megbecsülésére.

Ennek érdekében – valamennyi tevékenységi formánkat is beleértve – célunk:

- Találja meg minél előbb a hozzánk kerülő gyermek a saját helyét, játékterét, ismerje meg társait és óvodai környezetét.
- Szeresse meg az óvodát, érdeklődjön az elé táruló lehetőségek iránt.
- Tevékenykedjen szívesen, becsülje meg közösségünk rendjét.

Ismerje meg az őt körülvevő világ sokszínűségét.

Fedezze fel, hogy szép a csoportszobánk, az udvarunk, mert magunk gondozzuk, szépítjük. /Óvjuk és gondozzuk a fákat, virágokat ültetünk, nevelünk, a téli madáretetésről sem feledkezünk meg. Gyűjthetünk terméseket, magokat, de otthonról is lehet hozni. Évenként legalább 1 alkalommal kirándulást szervezünk minden korcsoportnak. Élményszerző sétákon megfigyeljük a kertekben az évszakok változását, az aktuális munkákat. Saját udvarunkon segítünk a növények gondozásában, az udvar takarításában.

Séta, kirándulások alkalmával újabb növényeket, állatokat, tárgyakat fedezhetünk fel, amelyeket védeni kell. Nem szabad szemeteléssel tönkre tenni környezetünket.

Az évszakok változásához kapcsolódó tapasztalatokat ünnepeinkhez, mindennapjainkhoz is kapcsoljuk /napok, hónapok, neves napok ismerete/.

A családi és óvodai ünnepi alkalmakra való készülődés minden érzelmi és esztétikai nevelési formáját kihasználjuk.

Az alkalmi és folyamatos megfigyelések, tapasztalatok, élmények feldolgozására változatos, játékos szituációkat teremtünk /babafürdetés, salátakészítés, gyűjtemények válogatása stb./.

Fontos, hogy megláttassuk az emberi és tárgyi környezet elemi összefüggéseit, a jelenségek ok-okozati viszonyát / mennyiségi, formai rendszerezés/.

A beépülő új ismeretek birtokában az óvodáskor végére a gyermek tudja:

- személyi adatait /név, lakcím, szülők neve, foglalkozása, testvérek neve, életkora/
- megnevezi saját testrészeit, érzékszerveit
- az évszakok nevét, jellemzőit, napok nevét, sorrendjét, napszakokat
- ismerje néhány környezetében lévő épület funkcióját
- van fogalma a közlekedés eszközeiről, tud néhány alapvető közlekedési szabályt /gyalogos átkelés, közlekedési jelzőlámpa funkciója, színei, jele/
- ismerje a színeket, főbb anyagokat
- főbb csoportjaikba helyezi az élőlényeket /ember, állat, növény/
- tud alapvető növényi- és állatgondozási műveletekről
- részt vesz elemi természetvédelmi tevékenységekben /téli madárvédelem, az élőlények óvása, a virágokat, bogarakat is csak megfigyeljük, nem pusztítjuk el./

- kiránduláskor is a hulladéktárolóba tesszük a szemetet, vigyázunk az élővizek tisztaságára
- összehasonlít mennyiségeket /több, kevesebb, ugyanannyi, hosszabb, rövidebb (leg-), ugyanolyan hosszú, magasabb, alacsonyabb, (leg-), ugyanakkora, szélesebb, keskenyebb, nehezebb, könnyebb, kisebb, nagyobb, stb./
- figyelje meg rész és egész viszonyát
- számlál 10-es számkörben
- tudatosan megnevezi a térbeli irányokat /jobb, bal, mögött, alatt, fölött, mellett, között, vízszintes, függőleges/
- válogat alakzatokat, tárgyakat, élőlényeket szempontok alapján
- másol alakzatokat síkban és térben
- válogat síkbeli alakzatokat tulajdonságaik szerint /kör, négyzet, háromszög stb./
- megismeri a térbeli alakzatokat /gömb, kocka, stb./
- jól használja a megismert kifejezéseket – figyelünk ezek használatának pontosságára /kocka, négyzet, gömb, kör stb./

Ezeket a megfigyeléseket végezzük a csoportszobában, az udvaron, kiránduláson, séta közben és kötetlen formában is.

Kapcsolunk hozzá dalokat, meséket, mondókákat, barkácsolást, szituációs játékokat, társasjátékokat. Eközben elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A fenntartható fejlődés érdekében nagy hangsúlyt helyezünk a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

A matematikai megismerésünk tárgya és eszköze minden, ami a környezetünkben található /élő és élettelen egyaránt/.

7. KOMÁROMI CSILLAG ÓVODA – BOLDOG ÓVODA

A program a nevelési év minden hónapjában olyan témát jár körül, mely segíti és támogatja a gyerekeket a hétköznapi problémákkal való megküzdésben, és a folyamatos önismereti fejlesztéssel és boldogságérzetet fokozó technikák bemutatásával személyes, lelki egészségüket is tápláló kompetenciáikat fejleszti.

A boldogságóra célja nem az, hogy problémamentes életmodellt állítson a fiatalok elé, hanem hogy vezérfonalat adjon az óvodásoknak, hogy könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, képesek legyenek megbirkózni a problémákkal, valamint hogy lehetőséget adjon a testi-lelki egészség megtartásához szükséges tényezők tanulmányozására és tudatosítására.

A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit.

Célunk olyan optimista, magabiztos és kitartó óvodások nevelése, akik megoldandó feladatként kezelik a mindennapi kihívásokat, észreveszik az élet szépségeit, az örömteli pillanatokot, és boldog, határozott, pozitív énképpel rendelkező óvodássá, iskolássá, majd felnőtté válnak.

8. KOMÁROMI ÓVODA – BIZTONSÁGOS ÓVODA

A „Biztonságos Óvoda” program célja az óvodások biztonságosabb közlekedésre való felkészítésének elősegítése.

Ez a program azért fontos számunkra, mert a környezettudatos gondolkodáshoz a „Zöldközlekedés” is hozzátartozik, ehhez szükséges gyalogos- és kerékpáros közlekedés szabályait, alapjait pedig már ebben a korban elsajátíthatják a gyerekek.

Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy óvodásaink gyakorolják a helyes gyalogos közlekedést. Ismerjék a közlekedési eszközöket, az óvoda közelében megtalálható lehetőségeket. (pl.: autóbusz állomás, vasútállomás) Természetes környezetben figyeljék meg, szerezzenek tapasztalatot, gyakorolják az udvarias viselkedési formákat (köszönés, jegyváltás). A városi rendezvényekre, helyi intézményekbe ezért általában gyalogosan jutunk el, így van lehetőségük a gyalogos közlekedés szabályait gyakorolni.

9. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A személyiségfejlesztés fontos eszközének tekintjük. Az óvodába kerüléskor felmérjük milyen szinten van a gyermek, és személyre szabottan aktivizáljuk. Az önkiszolgálás az első lépcsőfoka az óvodában előforduló munkajellegű tevékenységnek /étkezés, öltözködés, tisztálkodás/. Felhívjuk a szülők figyelmét is arra, hogy engedjék önállósodni gyermekeiket. Játék és minden egyéb tevékenység befejezésekor együtt teremtünk rendet.

Törekszünk a tisztaság megőrzésére. Az épületbe lépéskor lábat törölünk, cipőt váltunk. A mosdóban nem fröcsköljük szét a vizet. Rendben tartják saját polcrészüket. Nagyobbak már a takarításban is részt vesznek: söpörnek, törölgetnek. Az ebédnél „naposság” már komoly „egymásért” vállalt munka.

Felnőtt irányításával ápolják a csoportszoba, udvar virágait, növényeit, söprik – gyűjtik a faleveleket, levágott fűvet.

Megbízuk őket apróbb feladatokkal. /Pl.: menjenek át a másik csoportba valamiért./ A gyermek munkajellegű tevékenysége, a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját- és mások elismerésére nevelés egyik formája.

10. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- utánzásos minta- és modellkövetés
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- játékos, cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés

- gyakorlati problémamegoldás

A tanítás – tanulás folyamata a gyermek életkori sajátosságaihoz alkalmazkodva, sajátos formában valósul meg. Mivel a játék fejleszti a leghatékonyabban és legsokoldalúbban az óvodáskorú gyermeket, ezért minden tevékenységünket, módszerünket, eszközünket ennek megfelelően választjuk meg és ennek rendeljük alá. Munkánkat felkészültség, tervszerűség, tudatosság jellemzi.

Az általunk irányított és a gyermekek által kezdeményezett tevékenységek mindig egy fokkal magasabb szintre juttatják a gyermeket. Fejlődik személyiségük.

Alkalmassá válnak az iskolakezdésre és nyitott, kreatív emberekké válnak.

Az egész nap folyamán minden szituációban „tanítunk”, így tanul a kisgyermek élményt adó tevékenység, játék által. A gyermeki tevékenységek nem hasonlíthatók az oktatási órákhoz. Érvényesül a komplexitás elve, tehát egy témát többféleképpen közelítünk meg és nem csak egy-egy alkalommal, hanem folyamatában.

Az irányított kötött vagy kötetlen tevékenységek rendszere csoportonként változó, ezt a csoportnaplóban rögzítjük.

Az iskolakezdés előtt álló gyermekeket hozzászoktatjuk az iskolai tanulás egyszerű formáihoz kb. februártól. Ez másképp valósul meg osztott és részben osztott, illetve tiszta csoportban az óvónő személyiségének és a gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően.

Általános irányelvünk, hogy a testnevelést minden korosztály számára kötött formában szervezzük.

A mese hangulatának megteremtése, megőrzése érdekében szintén megpróbálunk minden kisgyermeket a részvételre ösztönözni. Ez különösen kicsiknél szükséges, pl. ölbevétellel, bábbal, egyéb eszközökkel.

Az ábrázolás kötetlen kezdeményezési formáját az egész óvodai élet folyamán igyekszünk megőrizni. Először a különböző ábrázolási tevékenységek technikájának elsajátítására figyelve, később a kreativitás kibontakozását támogatva és a finom kézmozgásokat alakítva.

A környezetismeret, környezetvédelem legtöbb esetben kötetlen formában zajlik a szabadban és csoportszobában egyaránt.

A matematikai ismereteket, tapasztalatokat kötetlen formában szerzik meg gyermekeink a nap minden tevékenységéhez kapcsolódóan és külön is.

Az ének-zene kötetlen formát igényel, de van alkalom, amikor kötelező részt venni /hallásfejlesztés, ritmusfejlesztés/.

A tanítás – tanulás folyamata átfogó tevékenységünk, ami nemcsak a gyermekek értelmi képességeit fejleszti. Az óvodás korú gyermekek elméleti és gyakorlati intelligenciájára alapozva a gyermek viselkedéskultúráját, egész személyiségét átöleli.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése.

A tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segítjük a gyermek személyiségének kibontakozását.

VI. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A kisgyermek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

A gyermek az óvodáskor végére belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

TESTI

- ép, egészséges idegrendszerű gyermek
- mozgásigényének és egyéb szükségleteinek kielégítését tudja késleltetni
- kez ügyessége, finom kézmozgása olyan, hogy képes az írás megtanulására - mozgása biztonságos, tud önmagára és társaira vigyázni, képes részt venni az iskolai testnevelés órákon
- megkezdődik a fogváltás
- teste arányosan fejlett, teherbíró

SZOCIÁLIS ÉS LELKI

- „én” tudata korának megfelelő és személyisége megnyilvánul
- társas kapcsolatait képes alakítani, vannak barátai
- nem jelent gondot számára egy új közösségbe való beilleszkedés, alkalmazkodás
- bizonyos fokig tud érzelmeit, indulatait uralkodni
- örül a közös sikereknek
- a vállalt vagy rábízott feladatot képességeihez mérten végrehajtja
- saját maga kiszolgálására, eszközeinek rendben tartására képes
- segítőkész, figyelmes
- figyelmét tudatosan képes irányítani bizonyos ideig
- alkalmas a tudatos ismeretszerzésre, az iskolai oktatásban való aktív részvételre
- megjelenik a szándékos bevezetés és felidézés
- fokozatosan növekszik a figyelem tartalma
- az elemi fogalmi gondolkodás kialakulóban van

ISKOLAKEZDÉSHEZ SZÜKSÉGES ISMERETEK

ANYANYELV

- érthetően fejezi ki magát
- normál hangerőn beszél

- türelmesen hallgatja végig a felnőtteket és a társait is
- a feltett kérdésre válaszol
- nyugodtan hallgatja végig a meséket
- tud képről összefüggően beszélni, mesélni
- képes megtanulni verseket, mondókákat
- gondolatait mások számára érthető formában tudja kifejezni

RAJZOLÁS, KÉZIMUNKA

- ceruzafogása jó /három ujjas/
- szívesen rajzol, színez
- színezésnél a pontosságra törekszik /nem megy ki a vonalból/
- festésnél helyesen használja az ecsetet
- rajzainál ügyel az arányokra
- ismeri a színeket
- sok színt használ
- ügyel a rajz tisztaságára /nem maszatoz, nem gyúri a lapot/
- helyesen fogja és kezeli az ollót – tud ollóval nyírni

MATEMATIKA

- el tud számolni 10-ig sorrendben
- számlál 10-es számkörben
- ismeri a kisebb-nagyobb, több-kevesebb-ugyanannyi, hosszabb-rövidebb-ugyanolyan hosszú, magasabb-alacsonyabb-ugyanakkora, szélesebb-keskenyebb, nehezebb-könnyebb stb. fogalmát
- megismer térbeli alakzatokat /gömb, kocka/
- megnevez síkbeli alakzatokat /háromszög, négyzet, kör, téglalap/
- másol alakzatokat térben és síkban
- válogat alakzatokat adott szempont alapján
- helyesen használja a megismert kifejezéseket

KÖRNYEZETISMERET

- tudja személyi adatait /név, lakcím, szülők neve, foglalkozása, testvérek neve/
- megnevezi saját testrészeit, érzékszerveit
- ismeri az évszakok, napok nevét, sorrendjét
- megnevez közlekedési eszközöket, ismer néhány alapvető közlekedési szabályt - az ismert színek árnyalatait is meg tudja nevezni
- megnevez térbeli irányokat /jobb, bal, mellett, alatt, között, fölött, mögött, előtt/
- főbb csoportjaiba helyezi az élőlényeket /ember, állat, növény/
- tud alapvető növényi- és állatgondozási műveletekről
- ügyel a környezet tisztaságára /nem szemetel/
- az élőlényeket nem bántja /bogarakat, virágokat nem pusztítja el/
- felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit
- önállóan öltözködik, cipőt köt, cipzárat kezel
- ruháit összehajtja, rendben tartja

- ki- és begombolja a ruhadarabokat
- a kézmosást, tisztálkodást alaposan végzi

VISELKEDÉS, MAGATARTÁS

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni
- elfogadja a felnőtt irányítását, utasítását
- együttműködik a közös cél érdekében
- észreveszi környezetete „szépségeit” és vigyáz rá
- aktívan figyel, érdeklődő
- tud udvariasan viselkedni a felnőttekkel és társaival egyaránt
- tud a közösséghez alkalmazkodni
- kívánságainak, kéréseinek teljesítését türelmesen várja ki
- feladatait egyre eredményesebben – szükség szerint kreatívan – végzi el
- kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai életre

Ezek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolakezdéshez.

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

VII. ÜNNEPEINK, RENDEZVÉNYEINK

Ahhoz, hogy az ünnepek betöltsék szerepüket a gyermekek nevelésében, meg kell tanítanunk őket azokra a viselkedési szokásokra, értékekre, érzelmi attitűdökre, amelyeket óvodai nevelésünk és a kultúra részévé kívánunk tenni.

Életünkben jelentsen az ünnep:

- lelkes készülődést,
- szebbé tett közvetlen környezetet,
- feldíszített szobát, termet,
- ünneplőbe öltöztetett lelket,
- alkalomhoz illő ruhát,
- megkülönböztetett odafigyelést,
- sajátos hangulatot,
- ünnepi érzést és gondolatot,

- a hétköznapoktól való valamilyen eltérést, olyan jó érzést, amelyet megannyiszor szeretne még átélni.

Törekszünk a hagyományos nagy ünnepeink szép, családi, meghitt ünneplésére. A gyermek életében mindig különleges örömteli nap az ünnep. Szeretnek ünnepelni és szeretnek ünnepeltekenni.

Az óvoda kihasználja azokat a nevelési lehetőségeket, amelyekkel emlékezetessé teszi a hagyományokhoz és a gyermekek életéhez kapcsolódó ünnepeket.

ÜNNEPEINK:

A gyermek személyéhez kötődő ünnepek

Születés- és névnapi megemlékezések.

Minden gyermek születésnapjára apró „meglepetést” készítünk.

A névnapot különös ünnepléssel nem emeljük ki, de a mindennapi beszélgetés alkalmával felköszöntjük a gyermeket.

Egyéb ünnepek

Az évszakokhoz és a jeles napokhoz kapcsolódó alkalmakat mindig gondos előkészület jellemzi.

Mikulás

A mikulásvárás egy folyamat, amikor dalokkal, versekkel, kézműveskedéssel fokozzuk a hangulatot.

Az óvónők bábelőadása gazdagítja a várakozás időszakát.

A Mikulástól ajándékot kapnak a gyermekek.

Karácsony

Családi ünnepnek tartjuk, de fontos, hogy gyermekeink az óvodában is készülődhessenek rá, bensőséges hangulatban. Adventi koszorút készítünk, adventi naptárt „nyitogatunk” naponta. Karácsonyi dalainkat gyertyafénynél énekeljük. „Komatálat” játszunk. Újévi köszöntőkkel színesítjük a készülődést. Közös énekeljük a karácsonyi dalokat.

A csoportszobákat feldíszítjük saját készítésű karácsonyi díszekkel. Mesélünk a karácsony eredetéről.

A tornaszobában a nagycsoportos gyermekek színvonalas műsort adnak elő, melyre az érdeklődő szülőket is meghívjuk. /Betlehem, közös éneklés/ Csoportonként a csoportban, verselés, éneklés.

Farsang

Jelmezes, mókás alkalom. A mulatságon gyümölcsöt és boltban vásárolt finomságot fogyasztunk.

Téltemető

Kiszebáb égetéssel elűzzük a telet, erre a programra a szülőket is szeretettel várjuk.

Március 15. Nemzeti ünnepünk

Csoportonként készülünk rá és csoportonként ünnepeljük.

Várépítés, verselés, kokárdakészítés, zászlófestés előzi meg. A komáromi várról, vitézek – huszárok hőstetteiről beszélünk, mesélünk a gyermekeknek.

A Klapka-indulót, Himnuszt és dalainkat közösen elénekeljük. A Petőfi kopjafánál a komáromi óvodások számára szervezett városi ünnepségén részt veszünk, ahol a gyermekek által készített nemzeti színű jelképeket helyezünk el.

Húsvét

Bár a népszokás jellege már megváltozott, szívesen készülődünk tojásfestéssel, locsolóversekkel, tavaszi dalokkal, játékokkal erre az ünnepre. Kreatív délután keretében a szülőkkel közösen is tevékenykedünk.

Anyák napja

Családi ünnep lévén fontos, hogy a gyermekek méltóképp készüljenek.

Csoportonkénti bensőséges megünneplése a mindenkori helyzetnek megfelelően szervezhető. Fontos, hogy a gyermek átérezze: az ünnep az ő egyéni készülődésén, szeretet-megnyilvánulásán keresztül örvendeztetni meg édesanyját.

Gyermeknap

A szülőkkel együtt, május utolsó hetén gyermeknapot szervezünk, amely napon együtt játszunk, kézműveskedünk, vetélkedünk, tréfás- és ügyességi sportjátékokat szervezünk. Programjaink változatosak.

Búcsúztató.

Nagycsoportosok búcsúztatása ünnepélyesen május utolsó, illetve június első napjaiban.

RENDEZVÉNYEINK:

Szüret:

Őszi kirándulás keretében nagycsoportosainkkal meglátogatjuk a közeli szőlészetet és betekintést nyerünk az ott folyó munkálatokba és annak hangulatába.

Gyaloglónap

A gyalogló világnap alkalmából a szülőkkel együtt sétát szervezünk óvodásainknak.

Egészség hét

Novemberben kerül megrendezésre az egy hetes rendezvénysorozat, melynek keretében az egészséges életmódra, egészséges táplálkozásra irányítjuk rá a szülők és a gyermekek figyelmét.

„Ovi-váró”

Április első napjaiban nyitott napot szervezünk a leendő óvodásoknak, melynek során szüleikkel együtt ellátogatnak intézményünkbe. Betekintést nyerhetnek óvodai életünkbe, s a szervezett programjainkon a szülőkkel együtt vesznek részt a gyermekek.

Madarak, fák napja

Madarakkal, fákkal kapcsolatos ügyességi játékokat szervezünk a szülők bevonásával. Célunk: a gyermekek figyelmének ráirányítása a madarak és a fák védelmének fontosságára.

Családi nap

Minden év májusában családi napot tartunk, melyre minden alkalommal előadót hívunk, különböző játékokkal szórakoztatjuk a gyermekeket, szülőket és hozzátartozókat.

Erdei Napok:

Nagycsoportosainkat szervezett 3 napos program, mely keretében megismerkedhetnek a vízpart és az erdő élővilágával. A program harmadik napján közös kincskeresés a szülőkkel, sorverseny, élménybeszámoló, kreatív kuckó.

VIII. AZ ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS RENDSZERE

A belső ellenőrzés, értékelés a vezető, a helyettes, és az azzal megbízott nevelőtestületi tagok feladata.

1. A gyermekek fejlődésének ellenőrzése és értékelése

A gyermekekről folyamatos megfigyeléseket szolgáló feljegyzések vezetése az óvodapedagógusok feladata. Egyéni vizsgálat, mérés, esetleg külső szakember segítségével. A pedagógiai információkat a havi megbeszéléseken értékeljük. Az éves munka beszámolására a tanév végén kerül sor.

2. Pedagógusok teljesítményértékelése

Évente egyszer, június hónapban történik.

3. A pedagógiai program vizsgálata

Pedagógiai programunkat szükség esetén módosítjuk.

AZ ELLENŐRZÉS FŐ TERÜLETEI

Elsősorban a pedagógiai program, annak megvalósulása /minden egyéb ellenőrzési feladat ennek van alárendelve/.

- a gyermek képességeinek, fejlettségi szintjének ellenőrzése /csoportlátogatások, beszámolók, egyéni vizsgálat/
- az óvónők munkájának ellenőrzése /látogatások, beszélgetések, teljesítményértékelés meghatározott szempontok alapján/
- adminisztrációs feladatok
- munkafegyelemmel kapcsolatos ellenőrzések, értékelése

AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK FELADATA A NEVELŐMUNKA DOKUMENTÁLÁSÁVAL KAPCSOLATBAN

- tervkészítés
- hetirend és napirend összeállítása
- a gyermek fejlődésének megfigyelését szolgáló feljegyzések vezetése
- a nevelőmunka folyamatos értékelése

AZ INTÉZMÉNY VEZETÉSE

- az óvoda vezetői munkáját /irányító, tervező, szervező, ellenőrző, értékelő tevékenységet /vezető beosztású, az érdekképviselői szervek képviselői segítik meghatározott feladatokkal, jogokkal és kötelezettségekkel /véleményező és javaslattevő jogokkal rendelkeznek/
- intézményvezető-helyettes
- szülői szervezet vezetője

A NEVELŐ – OKTATÓ MUNKA BELSŐ ELLENŐRZÉSE

A belső ellenőrzési rendszer átfogja a munka egészét. Biztosítja, hogy az ellenőrzés során felmerülő hibák feltárása időben történjen és fokozza a munka hatékonyságát. A folyamatos belső ellenőrzés megszervezéséért az óvodavezető felelős.

AZ ÓVODA BELSŐ ELLENŐRZÉSEKOR AZ ALÁBBIK A KÖVETELMÉNYEK

Az ellenőrzés:

- segítse a szakmai, gazdálkodási és egyéb feladatok ésszerű, gazdaságos ellátását, belső rendet, tulajdonvédelmet
- legyen a fegyelmezett munka megvalósulásának eszköze
- támogassa a jó kezdeményezéseket, ugyanakkor kellő időben jelezze a működés során felmerülő problémákat, hibákat

AZ ELLENŐRZÉST VÉGZŐK:

- intézmény vezetője
- helyettes
- nevelőtestületi tag egy-egy feladatnál
- gyermekvédelmi felelős

ELLENŐRZÉS TERÜLETEI:

- pedagógiai, szervezési, tanügyigazgatási
- időszakos, állandó, kiemelt és speciális ellenőrzés

FORMÁI

- csoport ellenőrzés – látogatások
- beszámoltatás
- eredményvizsgálatok, mérések

IX. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

AZ ÁTDOLGOZOTT PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉLETBE LÉPÉSÉNEK IDŐPONTJA:

2021. szeptember 1.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGI IDEJE

A nevelőtestület határozata alapján határozatlan időre szól.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM MÓDOSÍTÁSÁNAK INDOKAI

- ha a gyakorlat szükségessé teszi
- bővítés, leépítés
- szervezeti átalakulás
- ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt
- ha egyéb fórum módosítást javasol

ELŐÍRÁS A MÓDOSÍTÁS ELŐTERJESZTÉSÉRE

- írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőségének
- részletes szóbeli előterjesztés a nevelőtestületi értekezleten

PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK MEGTALÁLHATÓ:

- az óvoda honlapján
- az óvodai csoportokban
- az intézményvezetőnél

X. SZAKIRODALMI JEGYZÉK

1. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja Magyar Közlöny 1996.
2. Az Óvodai Nevelés Programja OPI Bp. 1989.
3. Forrai Katalin: Ének az óvodában ZK. 1991.
4. Kodály Zoltán: Zene az óvodában ZK. 1982.
5. Falvay Károly: Ritmikus mozgás – énekes játék OPI Bp. 1994.
6. Dr. Kovács György: A játék elmélete és pedagógiája TK. Bp. 1988.
7. Az óvodáskor fejlesztőjátékai OKKER – 1998.
8. Stöckert Károlyné: Játékpszichológia Eötvös József Könyvkiadó Bp. 1995.
9. Dr. Kovács György – Dr. Bakos Éva: Játék az óvodában Szerzői kiadás Debrecen 1995.
10. Zilahi Józsefné: Mese, vers az óvodában /jegyzet/ BK. TK. 1990.
11. Zilahi Józsefné: Óvodai nevelés játékkal – mesével 4 évszak 1996.
12. Mérei Ferenc – Binét Ágnes: Gyermeklélektan Bp. Gondolat 1975.
13. Óvoda az ezredfordulón cikkei Művelődés és Közoktatási Minisztérium Bp. 1998.
14. Az óvodai nevelés folyóirat cikkei /pl. Dr. Páli Judit, Vekerdy Tamás, Zilahi Józsefné, Kósáné Dr. Ormai Vera, Dr. Stöckert Károlyné stb./

15. Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, de hogyan?
Bp. Országos Közoktatási Intézet 1997.
16. <https://boldogsagora.hu/tajekoztato>
17. <http://pumukliovoda.hu/biztonsagos-ovoda/>
18. <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/baleset-megelozes/aktualis/palyazati-felhivas-biztonsagos-ovoda-program-2020>

XI. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

ELFOGADTA:

A nevelőtestület

Dátum:

JÓVÁHAGYTA:

Intézményvezető

Dátum:

TÁJÉKOZTATÁSUL HIVATALOSAN MEGKAPJÁK:

Szülői szervezet elnöke

Nevelőtestület

Önkormányzat –Intézményi és Pályázati Osztály

Az új, átdolgozott pedagógiai programnak nincs költségvetési vonzata a fenntartóra nézve.